

Відновна енергетика в Україні

Стимулювання відновлюваної енергетики в Україні здійснюється шляхом закріплення на законодавчому рівні так званого «зеленого» тарифу, гарантованого обов'язку держави купувати вироблену «зелену» електроенергію у своїх виробників, а також шляхом встановлення значної кількості додаткових пільг для виробників такої електроенергії.

«Зелений» тариф – це спеціальний тариф на закупівлю електроенергії, виробленої на об'єктах електроенергетики, зокрема, на введених в експлуатацію чергах будівництва електростанцій (пускових комплексах), з альтернативних джерел енергії (що стосується гідроенергетики, то «зелений» тариф застосовується тільки до гідроелектростанцій потужністю до 10 МВт).

Перевагами «зеленого» тарифу можуть скористатися як промислові підприємства, так і приватні домогосподарства.

Водночас, «зелений» тариф встановлюється для кожного суб'єкта господарювання, що виробляє електричну енергію з альтернативних джерел енергії, за кожним видом альтернативної енергії, для кожного об'єкта електроенергетики або для кожної черги будівництва електростанції (пускового комплексу).

«Зелений» тариф на електроенергію, вироблену генеруючими установками приватних домогосподарств також встановлюється окремо за кожним видом альтернативної енергії.

«Зелений» тариф зафіксований на законодавчому рівні в євро до 31 грудня 2029 року. НКРЕКП щоквартально здійснює перерахунок «зеленого» тарифу в національну валюту України на основі середнього офіційного курсу Національного банку України. «Зелений» тариф застосовується до всієї виробленої електроенергії, за винятком електроенергії, виробленої на власні потреби.

Розмір «зеленого» тарифу залежить від дати введення в експлуатацію об'єкта електроенергетики, у тому числі черги будівництва електростанції (пускового комплексу), що виробляє електроенергію з альтернативних джерел енергії.

Використання інвесторами обладнання українського виробництва стимулюється шляхом встановлення відповідної надбавки до «зеленого» тарифу (протягом усього строку його дії), за умови, що об'єкти електроенергетики будуть введені в експлуатацію до 31 грудня 2024 року.

Наприклад, якщо обладнання українського виробництва використовується на рівні щонайменше 30%, надбавка до «зеленого» тарифу становитиме 5%. Якщо ж обладнання українського виробництва використовується на рівні щонайменше 50%, надбавка до «зеленого» тарифу буде становити 10%.

Рівень використання обладнання українського виробництва на об'єктах електроенергетики, що виробляють електричну енергію з альтернативних джерел, визначається як сума відповідних питомих відсоткових показників окремих елементів обладнання. Закон України «Про альтернативні джерела енергії» містить вичерпний перелік елементів обладнання для кожного виду альтернативної енергії, при використанні якого може застосовуватись надбавка до «зеленого» тарифу. Українське походження обладнання підтверджується відповідним сертифікатом, виданим Торгово-промисловою палатою України.

Проте варто відзначити, що така надбавка до «зеленого» тарифу не застосовується до об'єктів електроенергетики приватних домогосподарств.

Слід зазначити, що виробники електроенергії з альтернативних джерел перебувають у більш сприятливому становищі порівняно з іншими учасниками ринку з наступних причин:

- для стимулювання цього сектору встановлено «зелений» тариф;
- наявність гарантованого покупця на купівлю електроенергії, виробленої з альтернативних джерел енергії, який зобов'язаний викупити всю електричну енергію, вироблену з альтернативних джерел енергії, що продається гарантованому покупцю;
- кількість державних органів, які здійснюють контроль за діяльністю у галузі відновлюваної енергетики, зменшилася через менш небезпечні умови виробництва електроенергії.

В кінці грудня 2018 року парламент України прийняв в першому читанні доопрацьований законопроект №8449-д «Про внесення змін до деяких законів України щодо забезпечення конкурентних умов виробництва електричної енергії з альтернативних джерел енергії» (законопроект про «зелені» аукціони). Законопроект передбачає введення нової системи підтримки відновлюваної енергетики, зниження «зеленого» тарифу, порядок проведення «зелених» аукціонів, в т. ч. і фінансове забезпечення участі в таких аукціонах. Остаточне прийняття закону про «зелені» аукціони заплановано на перший квартал 2019 року.